

doi: 10.3935/rsp.v20i1.1107

EUROPSKA GRUNDTVIG RADIONICA SOCIAL ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION: GET A DEEPER PICTURE

Porto, 01.- 05. listopada 2012.

Od 01. do 05. 10. 2012. u Portu (Portugal) održana je radionica pod nazivom *Social Entrepreneurship and Innovation: Get a Deeper Picture*. Radionica je nastala u okviru Grundtvig programa Europske komisije. Grundtvig program fokusira se na obrazovanje odraslih. Cilj je omogućiti uključivanje u iskustva učenja i mobilnosti. Posebno je usmjeren na poticanje interesa o zajedničkim europskim iskustvima, promicanje aktivnog građanstva i međukulturnog dijaloga.

Radionica je okupila pripadnike mreža koje se bave socijalnim poduzetništvom, praktičare, istraživače u području socijalnih politika i trećeg sektora te predstavnike organizacija koje podupiru razvoj socijalnog poduzetništva.

Prvi dan radionice započeo je predstavljanjem domaćina Associacao para Empreendedorismo Sociale a Sustentabilidade do Trecero Sector (A3S). A3S je organizacija, osnovana 2006. godine, za istraživanje i razvoj koja se temelji na promicanju socijalnog poduzetništva i održivosti trećeg sektora usmjerenog k održivijem, pravednijem i uključivijem razvoju. Njihovi ciljevi su istraživanje, širenje znanja o trećem sektoru, umrežavanje te jačanje socijalnog kapitala.

Nakon toga, svoje je izlaganje imao predstavnik Creative Industries centra Parka znanosti i tehnologije Sveučilišta u Portu (UPTEC Pinc). Oni se bave izazovima novog kreativnog gospodarstva prikuplja-

njem znanja i vještina razvijenih na Sveučilištu u Portu. Zasada djeluju s 25 poduzeća povezanih s projektom pružajući infrastrukturu, logističku i stručnu podršku. U sklopu prezentacije sudionici su posjetili organizaciju koju podupire Cultureprint, poduzeće specijalizirano za komunikacije u kulturi.

Popodnevna sesija bila je posvećena mrežama koje djeluju na području socijalnog poduzetništva. Erika Lambert je predstavila ENSIE, European Network for Social Integration Enterprises, osnovanu u Belgiji 2001. godine. ENSIE ima za cilj zastupanje, održavanje i razvoj mreža socijalnih poduzeća koje se bave integracijom teško zapošljivih i marginaliziranih skupina. Rade na jačanju kapaciteta poticanjem suradnje i partnerstva, promiču dobre prakse, te sudjeluju u definiranju europske politike u području socijalne isključenosti.

Nakon toga, Cliff Southcombe predstavio je Social Enterprise Europe. Oni pružaju konzultantske usluge, edukacije i vodiče o raznim aspektima socijalnog poduzetništva djelujući kao podrška u razvoju. Djeluju diljem Europe, te u Aziji i Africi. Zanimljiv je njihov rad na etabliranju *social licencing-a*, svojevrsnih sporazuma o djelovanju na temelju zajedničkih vrijednosti i socijalnih ciljeva.

Guernica Facundo Vericat predstavila je katalonsku mrežu poduzeća socijalne ekonomije Xarxa d'Economia Solidaria de Catalunya (XES). Tvrtke i organizacije, dijelovi mreže, predstavljaju laboratorij gdje se prakticiraju novi načini rada, potrošnje i ulaganja. Žele ostvariti djelotvorne tvrtke koje su demokratske, pravedne i održive.

Predstavljeni su HUB-ovi iz Barcelone i Helsinkija i njihova uloga u razvoju socijalnog poduzetništva. HUB-ovi odgovaraju na nedostatak suradnje i potpunih struktura pomoći. Rade na stvaranju prostora koji kombiniraju najbolje od zajednice, laboratorija inovacija, poslovnih inkubatora i

udobnosti doma. Nude prostore za smislene susrete i razmjene, te alate potrebne za rast i razvoj inovativnih rješenja.

Nakon prezentacije slijedila je rasprava o izazovima i ograničenjima umrežavanja. Istaknut je značaj mreža u potpori i povezivanju organizacija te pružanju znanja, informacija i podrške. Posebno se zamijetio povećan broj mreža i umreženih organizacija u zadnjih desetak godina, čemu je pridonio i tehnološki razvoj.

Drugi dan je počeo posjetom socijalnom poduzeću ANIMAS – Associação Portuguesa para a Intervenção com Animais de Ajuda Social. Oni se bave dresiranjem pasa za osobe s posebnim potrebama. Osim pasa pomagača, oni dresiraju i pse za igru i druženje. Imaju i znanstveno-istraživačku komponentu u kojoj se testiraju i izučavaju utjecaji pasa pomagača na osobe kojima su upućeni. Njihovo financiranje temelji se na simbiozi s lokalnim gospodarstvom čineći socijalno poduzeće održivim.

U poslijepodnevnoj sesiji Carlota Quintão iz A3S prezentirala je dimenzije i škole socijalnog poduzetništva. Predstavila je dileme pri definiranju područja. Pokušala je utvrditi karakteristike i ustanoviti konceptualni model koji bi bio koristan za razmatranje sektora. Slijedila je rasprava u kojoj su se istakle različite perspektive sudionika o socijalnom poduzetništvu uvelike pod utjecajem tradicije zemalja iz kojih dolaze. Rasprava je naznačila poteškoće u nalaženju konsenzusa oko definiranja socijalnog poduzetništva.

Treći dan su se predstavile pojedine perspektive i organizacije sudionika radionice. Cliff Southcombe iz Social Enterprise Europe postavio je temelje za pitanje može li i treba li socijalno poduzetništvo biti model s utjecajem na promjene u kapitalizmu. U izlaganju idealističkog tona naglasio se potencijal socijalnog poduzetništva u pokretanju društvenih promjena.

Charlotte Gruber predstavila je okvir djelovanja socijalnih poduzeća u Austriji te organizaciju za zagovaranje neprofitnih socijalnih poduzeća Bdv Austrija. Ona djeluje na osnaživanju članova i komunikaciji prema javnosti. Ističu nove putove u sprečavanju socijalne isključenosti. Imaju 200 članova te 32 000 uključenih ljudi s ciljem (re)integriranja dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada.

Daniela Dario sagledala je društveno-političku situaciju u Luksemburgu i predstavila Objectif Plein Emploi asbl (Neprofitna udruga s ciljem djelovanja prema punoj zaposlenosti). Oni su inicijativa razvojnih projekata za stvaranje radnih mjesta, povećanje kvalitete života i socijalne kohezije. Pružaju usluge na području ekologije, usluga za zajednicu, obrazovanja, turizma, istraživanja i razvoja. Tijekom posljednjih 15 godina stvorili su više od 120 projekata i 820 radnih mjesta.

Sergi Morales Diaz predstavio je SUA-RU, najveću zadrugu u Kataloniji. Oni već 30 godina rade na povezivanju socijalnih zadruga, radničkih zadruga i neprofitnih tvrtki. Trenutno imaju 798 partnera i 1 742 radna mjesta. Pružaju usluge u područjima brige u kući, obrazovanja, stambenih centara, vrtića, domova za skrb, terapijskih zajednica i druge.

Justyna Kosuniak predstavila je poljsku komponentu organizacije Ashoka, globalne organizacije koja djeluje u preko 60 zemalja s 2 900 uključenih socijalnih poduzetnika. Oni identificiraju i ulažu u vodeće socijalne poduzetnike te pomažu u maksimiziranju utjecaja. Promiču socijalno poduzetništvo i mreže socijalnih poduzetnika te razvijaju obrasce učinkovite suradnje i skaliranja inovativnih ideja kao korak k globalnim promjenama.

Četvrti dan bio je posvećen socijalnim poduzećima za integraciju u Europi. Aurelie Dupres iz ENSIE prezentirala je karakteristike socijalnih poduzeća za inte-

graciju teško zapošljivih i marginaliziranih skupina te čimbenike razlike prema drugim socijalnim poduzećima. Predstavila je i *policy* okvir djelovanja, trenutne poteškoće i perspektive za budućnost.

Slijedilo je predstavljanje dvaju portugalskih socijalnih poduzeća Artenave Atelier – Associação de Solidariedade i ARIA Jardins. Njihova područja djelovanja uključuju poljodjelstvo i vrtlarstvo, radove u kućanstvu i drugo. Pružaju ljudima u socijalnom riziku rehabilitaciju i društveno-profesionalnu integraciju, stvarajući im bolji život.

Popodnevi dio sastojao se od posjeta socijalnom poduzeću u Portu *Centro Social de Soutelo*. Oni su privatna ustanova socijalne solidarnosti koja pruža usluge u području odgoja, brige za starije i ovisne i intervencija u zajednici. U njihove usluge uključeno je preko 200 ljudi. U kontekstu otvorenog prostora razvijaju kulturne i društvene aktivnosti usmjerene na lokalnu zajednicu.

Zadnji dan započeo je praktičnim radom u grupama gdje su se razvijale kreativne ideje o socijalnom poduzetništvu. Male i

dinamične grupe iskušavale su razne ideje i raspravljale o praktičnim preprekama i mogućnostima njihovog prevladavanja. Nakon toga, slijedila je prezentacija razvijenih ideja. Isticao se projekt platforme za razvoj socijalnog poduzetništva kao i projekt socijalnog *start up* vikenda. Radionica je završila evaluacijom i dinamičkom raspravom o svim aspektima radionice.

Program i aktivnosti radionice bili su usmjereni na razvijanje vještina aktivnog građanstva, osposobljavanja za djelovanje na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, te informiranje o temi i inicijativama socijalnog poduzetništva u Portugalu i Europi. Korisnost radionice je i u povećanju razumijevanja socijalnih stvarnosti drugih europskih zemalja. Radionica je pridonijela povećanju kapaciteta sudionika u konceptualiziranju socijalnog poduzetništva u različitim perspektivama te potpomogla inovativnom razmišljanju i budućem djelovanju u području socijalnog poduzetništva.

Danijel Baturina
Poslijediplomski doktorski studij
socijalne politike